

---

*Biodiversiteit en
klimaatbestendigheid
in
Het Lint Hoog Dalem*

Wat kunt u bijdragen?

---

30 augustus 2021

ECHT

de eilanden

INHOUD

5	Inleiding
6	Klimaatbestendigheid
8	Biodiversiteit

Het is leuk als uw kinderen planten en dieren kunnen zien en onderzoeken in uw eigen tuin.

Spelenderwijs worden ze zich dan bewust van de aanwezige biodiversiteit.

Gefeliciteerd, u heeft een huis gekocht!

Welkom op deze bijzondere plek die vroeger onderdeel was van de Hollandse Waterlinie. U zult daarom ook tal van verwijzingen zien naar deze bijzondere historie. Zoals in de namen die worden gebruikt, de vele hoogteverschillen en groene hellingen, de vormen van woongebieden en straks op een aantal markante punten bijzondere gebouwen en woningen die we monolieten noemen.

Misschien wel het meest opvallende in dit deelgebied is echter het uitgestrekte park met een lengte van 700 meter. Deze plek was onderdeel van het inundatiegebied dat onder water gezet werd als verdedigingsmechanisme. De laag water was maar circa 50 centimeter en was daarmee te diep om veilig door te kunnen lopen, maar te ondiep om te kunnen bevaren. Deze historie brengen we terug door het park 60 centimeter verdiept aan te leggen. Het park biedt zo ook ruimte voor de berging van een grote hoeveelheid regenwater. We hebben de afgelopen jaren gemerkt dat het nodig is om de stortbuien op te vangen zodat we 'klimaatbestendig' worden. Zo was het vroeger een verdedigingslinie tegen de fysieke vijand en nu tegen het veranderende klimaat. Dit enorme park biedt daarbij ook ruimte aan tal van planten- en diersoorten en draagt daarmee bij aan het in stand houden van de biodiversiteit. Aandacht voor klimaatbestendigheid en biodiversiteit is noodzakelijk en de gemeente besteed hier veel aandacht aan. Wij willen ook u vragen hieraan bij te dragen en in deze folder laten we zien wat u kunt doen en we hopen u te inspireren om een steentje bij te dragen.

Alvast bedankt.

WERKEN AAN KLIMAATBESTENDIGHEID

Extreme weersomstandigheden komen steeds vaker voor. Hierdoor valt bijvoorbeeld in kortere tijd zoveel neerslag, dat de omgeving het water niet goed kan afvoeren. Ook andere weersextremen zoals langdurige droogte komen vaker voor. Dit heeft verregaande gevolgen voor de mens, de planten en de dieren. Alle beetjes helpen en daarom de oproep aan iedere woningbezitter om eens te kijken wat je zelf kan doen:

1. Beperk de hoeveelheid verharding op uw eigen terrein.

Het is belangrijk dat zoveel mogelijk regenwater in de bodem opgenomen kan worden. Als het water op verharding valt zoals een terras of straatje dan kan het nergens anders heen dan naar het riool, of het blijft staan en zorgt voor overlast. De bodem neemt het water echter op als een spons en kan dit water afstaan aan de natuur als dat nodig is. Daarom vragen we u de hoeveelheid verharding op uw eigen terrein zoveel mogelijk te beperken.

2. Bewaar het water voor droge tijden.

Door het regenwater dat op het dak valt los te koppelen van het riool komt dit regenwater in de grond terecht en wordt het riool minder belast. Je kan het echter ook eenvoudig opvangen in een regenton waarmee u gemakkelijk een regenwaterbuffervoorziening bij uw woning maakt. Hiermee kunt u gedurende droge tijden uw tuin begieten zonder drinkwater te verspillen. Ook door het toepassen van reliëf en regenwatervijvers in de tuin kunt u zonder hinder tijdelijk regenwater bergen in de lager gelegen delen van uw tuin.

3. Voorkom hittestress.

Een warme zomer wordt door vele mensen omarmd, maar langdurige warmte en droogte zorgt voor hittestress met als gevolg meer lichamelijke klachten, hogere sterftcijfers, lagere arbeidsproductiviteit en verdroging van de bodem waardoor planten en dieren sterven en nieuwe hinderlijke insecten komen. Het beperken van verharding (punt 1) is hierbij stap 1 omdat verharding opwarmt en uitstraalt. Creëer daarbij voldoende schaduwplekken in de tuin. Bomen geven schaduw en daarmee ook verkoeling op zonnige dagen. Een natuurlijke airconditioning dus die geen stroom kost of lawaai maakt. In de winter verliest de boom haar bladeren en kan de zon uw huis en tuin de nodige licht en warmte bieden. Denk daarbij ook eens aan groene daken en groene gevels. Deze hebben een positief effect op de isolatie van uw woning, het vermindert hittestress en het bevordert de biodiversiteit.

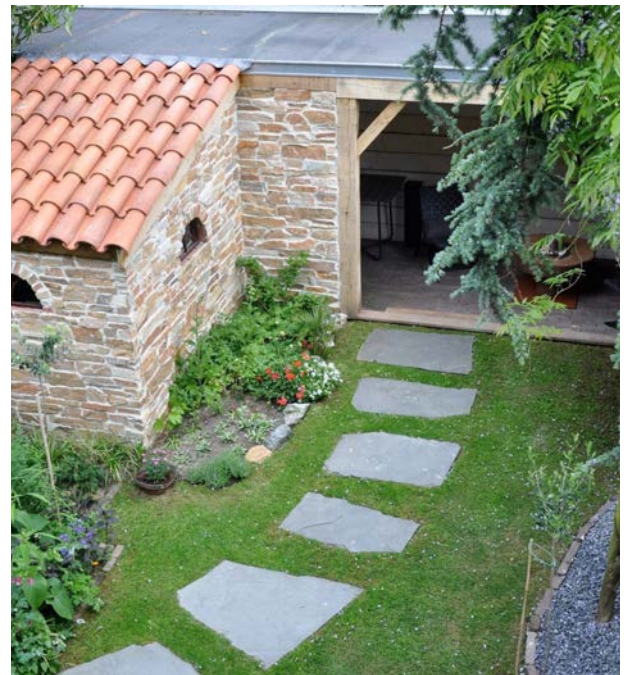

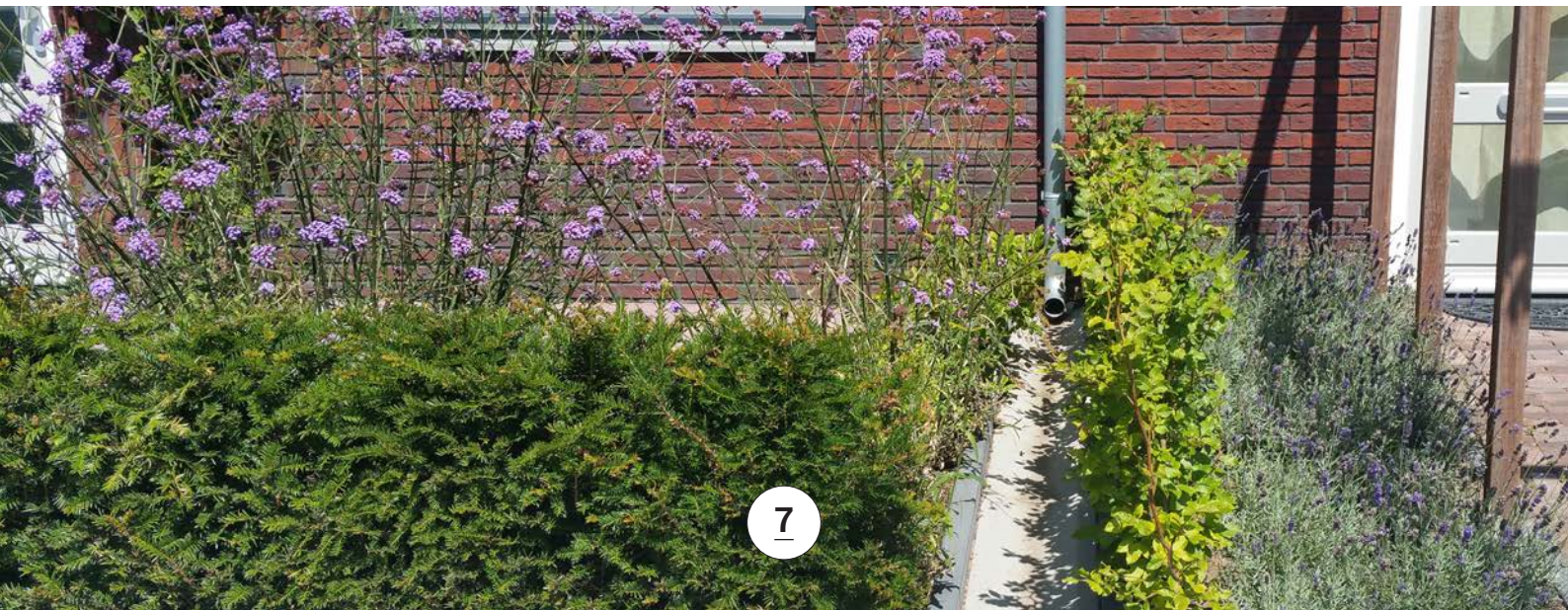
Leg eens een groen dak op uw berging, aanbouw of tuinhuisje. Goed tegen hittestress en goed voor de isolatie en de biodiversiteit

Stapstenen in plaats van een straatje scheelt al gauw veel verharding

Koppel de regenpijp af naar een regenton, regenschutting of gewoon de tuin in (afbeelding hieronder). Gratis water voor infiltratie en gebruik van water in droge tijden.

BIJDRAGEN AAN BIODIVERSITEIT

Biodiversiteit staat al decennia onder druk. Wereldwijd sterven dier- en plantsoorten uit en neemt de variatie binnen soorten af waardoor onze eigen kwaliteit van leven gevaar loopt. Oorzaak is dat we onvoldoende rekening houden met de kwetsbaarheid van biodiversiteit. Misschien is het ook wel zo dat we er minder op worden geattendeerd. Problemen met water (overstromingen) en droogte (bosbranden en lage grondwaterstanden) komen op dit moment bijna dagelijks in het nieuws. Je hoort echter zelden nieuws over biodiversiteit. Mensen denken daarom mogelijk niet meteen aan biodiversiteit in de gebouwde omgeving en bij de eigen woning. Dat is jammer, want biodiversiteit in de directe omgeving van uw woning is mooi, inspirerend, gezond en nuttig.

Wist u dat:

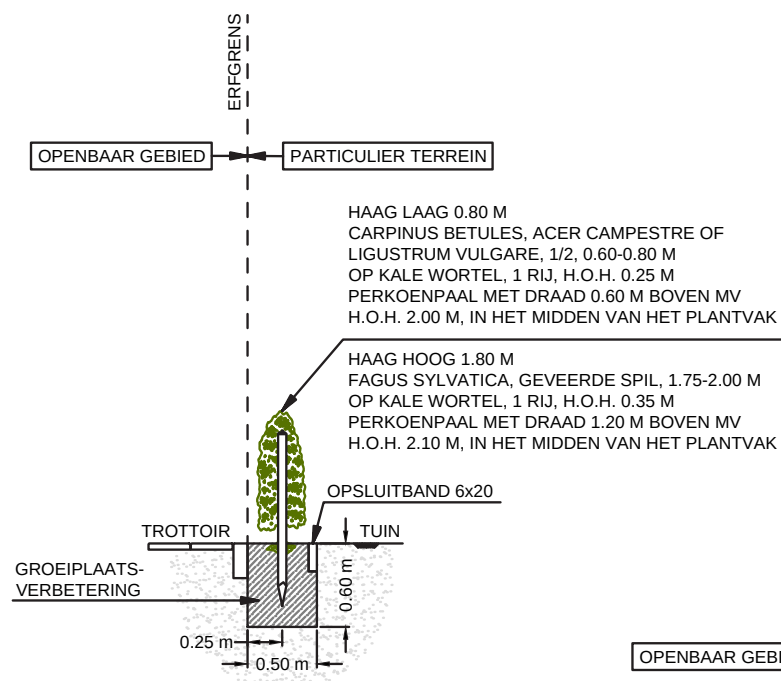
Biodiversiteit al in 1988 werd geïntroduceerd door wetenschappers. Het staat voor biologische diversiteit en verbindt 3 onderzoeksgebieden van de biologie: de taxonomie, de ecologie en de genetica. Biodiversiteit is alles wat leeft, groeit en bloeit en sleutelwoord hierbij is variatie. Het is cruciaal voor bijvoorbeeld ons voedsel, kleding, bouwmaterialen en medicijnen. Het begrip is voor het eerst wereldwijd vastgelegd in het Biodiversiteitsverdrag van Rio de Janeiro in 1992. Overigens valt het menselijk genetisch materiaal buiten dit verdrag.

Stap 1: Groene erfscheidingen

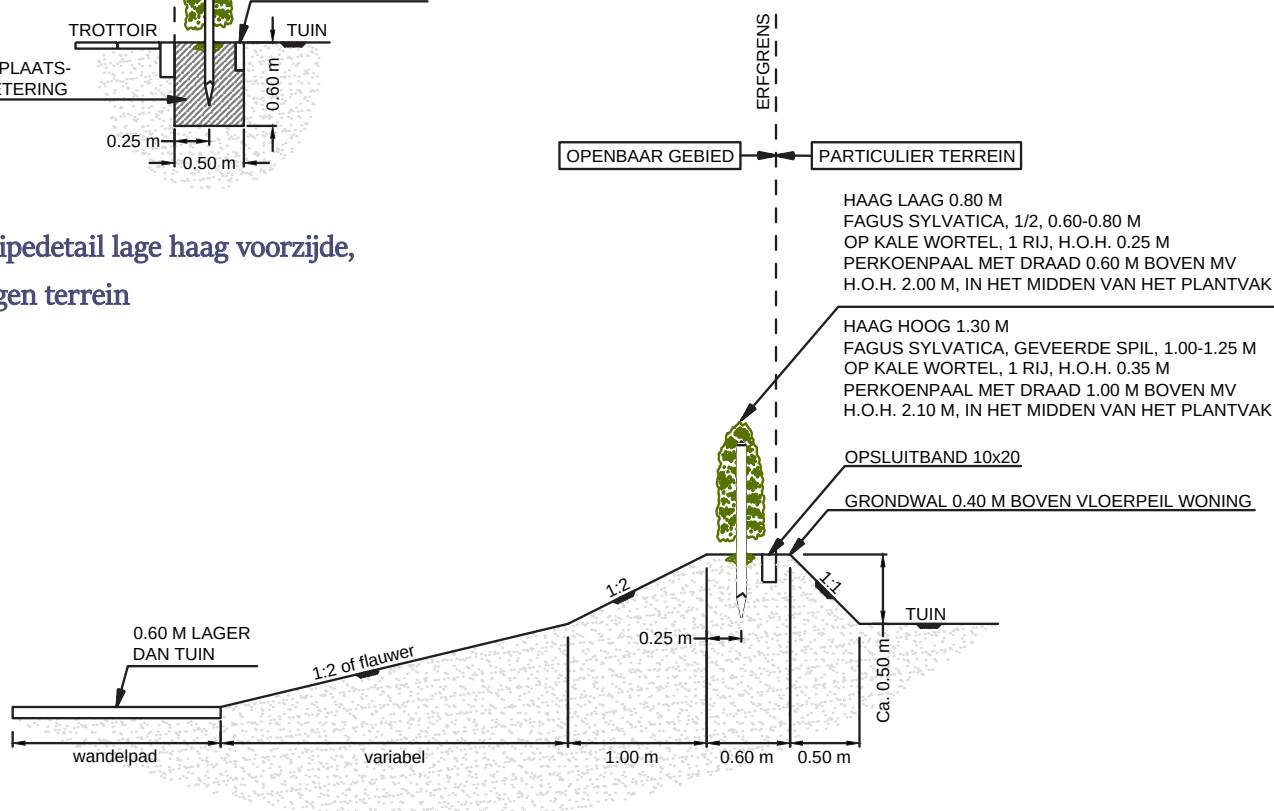
Groene erfscheidingen zijn een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit rond uw woning. Daarom zijn, of worden, bij alle woningen in Het Lint lage hagen aangebracht aan de voorzijde en aan de achterzijde langs het park. In een enkel geval zijn ook hoge hagen aan de zij of achterkant aangebracht. De meeste zijkanten, en sommige achterkanten, worden afgeschermd met hekwerken met Hedera klimplanten. Deze nemen minder ruimte in en zorgen er meteen voor dat mensen niet zomaar uw tuin in kunnen lopen. De hagen verschillen qua soort door de wijk heen. Met deze groene erfscheidingen wordt al een eerste bijdrage geleverd aan de biodiversiteit. In de hagen en de bodem eronder nestelen en schuilen allerlei dieren, waaronder bijvoorbeeld de egel en vogels. Sommige soorten, zoals de Ligusterhaag, bloeien ook en dat is weer een voedselbron voor bijen.

Er is veel moeite gedaan om de hagen en klimplanten goed te laten groeien. Er is voldoende groeiruimte gemaakt en speciale aarde aangebracht (zie details hiernaast). Door middel van een betonband is gemarkeerd tot waar de groeiruimte loopt. Het is belangrijk om die ruimte te behouden zodat de beplanting goed kan uitgroeien tot een fraaie haag en dichte erfscheiding. Het aanbrengen van wit zand en bestrating mag daarom tot uiterlijk de betonband. De meeste hagen en beplanting van de hekwerken staat op uw eigen terrein. Denk daarom ook aan het watergeven van uw planten, dan groeit het goed en is sneller het volwassen groene eindbeeld bereikt

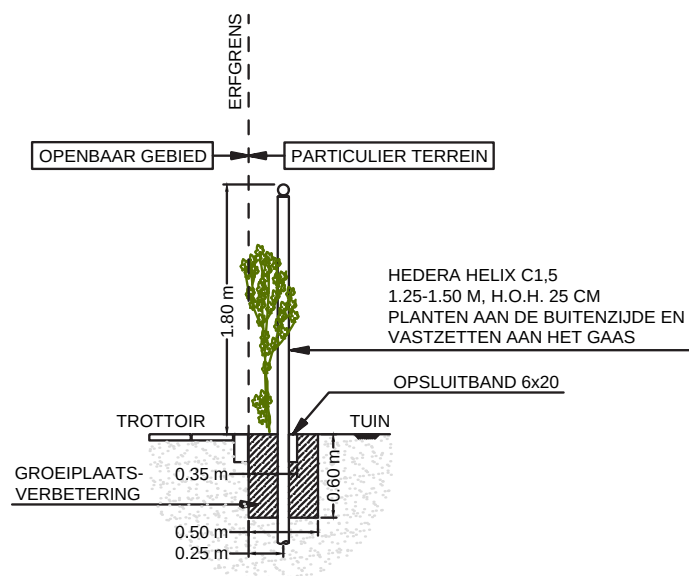

Principedetail lage haag voorzijde,
op eigen terrein

Principedetail grondwal met lage haag, op openbaar
gebied, aan achterzijde langs het park

Principedetail hekwerk met Hedera
klimplant, op eigen terrein

Groeien kost tijd

De hagen en beplanting bij de hekwerken zijn helaas nog niet vanaf dag 1 volwassen. Groeien kost tijd. Aan de voorzijde is dat wellicht nog niet zo erg, maar veel mensen vinden dat aan de zijkanten en achterkant van hun perceel vanwege privacy het al direct dicht zou moeten zijn. Daarom gaan mensen zelf het hekwerk van toevoegingen voorzien. Begrijpelijk, maar houd rekening met de groeiruimte voor de beplanting. Anders gaan de planten nooit groeien en wordt het groene beeld nooit gehaald.

Als u iets wilt toevoegen doe dit dan aan de binnenkant van het hekwerk waar de planten niet tegenaan zitten. Doe dit bij voorkeur met een zwart of antraciet jute doek, zichtbreker of zichtbreek net/-doek of windscherm, waarmee planten nog zuurstof houden. Doe dit ook zoveel mogelijk uniform met uw burens zodat het straatbeeld netjes blijft.

foto: Bol.com

Denk ook aan:

- a. Verblijfs- en nestmogelijkheden in de gevel of het dak maakt de omgeving aantrekkelijk voor verschillende soorten dieren en insecten. Hierbij dient wel rekening gehouden te worden met de desbetreffende soorten en de hiervoor geschikte gevelrichting en type verblijfs- of nestvoorziening. Ga voor meer informatie en inspiratie hierover bijvoorbeeld naar: https://issuu.com/gemeenteamsterdam/docs/brochure_nibeo-definitief-webo2_1
- b. Hagen zijn per definitie geschikt voor het trekken van verschillende diersoorten. Denk dus eens na over een haag op de grens met uw burens;
- c. Vogel- en insectenvriendelijke beplanting zorgt niet alleen voor een mooie groene tuin, maar leidt ook nog eens tot meer bezoek van vogels, bijen en andere insecten. Op <https://www.vogelbescherming.nl/mijn-vogeltuin> kunt u checken welke vogels er bij u in de buurt zitten. Vervolgens kunt op <https://www.vogelbescherming.nl/in-mijn-tuin/tuininrichting/vogelvriendelijke-beplanting> inspiratie op doen voor welke bomen, stuiken en planten u kan aanplanten in uw tuin.
- d. Zorg voor veel afwisseling en variatie;
- e. Ruim vooral niet alles op zodat er schuil- en nestgelegenheden over blijven;
- f. Schaf inheemse planten aan, want die zijn interessant voor wilde bijen. Kies voor planten met een open bloem (niet dubbelbloemig) waarbij je de stuifmeeldraden goed ziet zitten.
- g. Koop planten die zonder gifstoffen opgekweekt zijn.

Ook met de vlinders gaat het slecht in Nederland. Net als de bijen hebben vlinders last van het gebrek aan natuurlijke, wilde, bloeiende planten en variatie in het landschap. Pas daarom planten toe die aantrekkelijk zijn voor vlinders. Dit combineert ook goed met de ambitie om de bijen te helpen, omdat planten die aantrekkelijk zijn voor vlinders veelal ook aantrekkelijk zijn voor bijen.

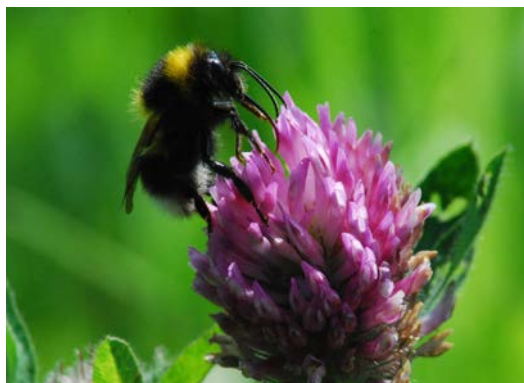
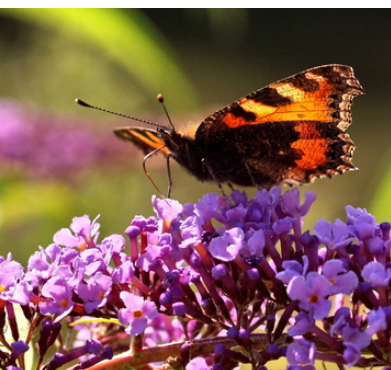

foto: Direct Plant.nl

Ook eventuele kleine dieren, zoals bijvoorbeeld de egel, kunnen een plek vinden in uw tuin, maar ook die van de burens. Egels verminderen ongedierte in en om de tuin omdat ze veel insecten en slakken eten. De egel verplaatst zich graag dus zorg dat egels door kunnen lopen door middel van egelpoortjes.

foto: Direct Plant.nl

Wij hopen u met deze folder te hebben geïnspireerd om actie te ondernemen en uw huis en tuin klimaatbestendig en biodivers te maken. Zo draagt u een steentje bij aan een duurzame omgeving.

ontwerp en lay-out door **Wissing B.V.** Barendrecht

